

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Grómon- és Zrínyi-utca sarkán, I-ső emelet. hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Felolvas szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban. hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők és ezek díjat fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.</p>
<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt. Naptárikiárak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.</p>	<p>Megjelenik hetenként kétszer: Vasárnap és esütörtökön.</p>	

Személyes harcz.

Az ellenzéket vádolják azzal, hogy személyes harczot folytat Tisza Kálmán ellen; tekintsenek szét azonban az országban s lássák, mi történik mindenütt, s be fogják látni, hogy a Tisza elleni személyes harcz nem egyéb, mint kétségbeesett önvédelem a kormánypárt kiméletlen üldözései ellen.

Mert mint tesz az a privilegizált párt melynek összes érdeme abban áll, hogy megadta magát életre-halálra Tiszának és főispánjainak?

Lepten-nyomon, uton-utófélen gúnosolja, és üldözi azt, aki elég vakmerő önálló, független gondolkozással bírni, elég merész nem meglepődve lenni a jelenlegi kormánnyal, elég bátor ellenében állást foglalni.

Mindenek előtt megkísérelék az ilyen embert megnyerni: ez okból körülhízelgik, megválasztják városi obstinárnak, beveszik maguk körébe társadalmi vezetőnek, elhiteik vele, hogy nagyon tisztelik, lekenyerezik s ha elég gyöngye megadni magát, akkor ez a dédelgetés el-tart addig, a míg csak reá szükségük lehet; azután ki-facsart citromként eldobják.

A kit azonban megejteni nem lehetett, a ki ellent-állt hízelkedéseiknek, sőt ezek dacára is fennen hir-deti politikai elveit és meggyőződéseit, arra kimondják a peracot. Az valóságos Salt-Lakebeli kiátkozott, a kitől, mint belpoklostól futnak.

Nem tisztelik önértéket s irigylük lelki erejét, mely-lyel ellentállni képes mindannak, a minek ők meghó-doltak.

Az ilyen embernek soha nincs igaza. Ha adógyve van: elverik rajta a port; ha közigazgatási ügye van: meg se hallgatják, s ha valamely hivatalnok gorombáskodni mert vele, azt kitüntetik. Egy szóval az ilyen ember „vogelfrei”!

Társadalmi téren, mert itt a kormány az ő hatal-mi tulsúlyával mindig dominálhat. — egyszerűen igno-rálják az ellenzéki embert. Ő nem létezik. Az ellenzéki

sajtó, melynek ostromapásai alatt görnyedeznek, — ki van töve a legotrombább mebfizetéseknél.

Az ostromapásokat érzik, föl is fájdulnak alattuk, de azért be nem ismerik, hogy a sajtó — t. i. az el-lenzéki, szintén tagja annak a nagy hatalomnak, melyet hetediknek mondanak.

S ha mindehhez valamely kormány uralma 15 évig tart, akkor az apró kormánypárti emberkének, abban az illuzióban ringatóznak, hogy hisz ez örökké így fog tar-tani, s e hitben, a hol tehetik — egyet rugnak az el-lenzék, egy perezre se gondolva meg, hogy mi fog történni akkor, ha egyszer történetesen az a Tisza Kálmán mégis elbukik s az ellenzék kerül uralomra.

Nem gondolják meg, hogy mily keserves lesz reá-juk nézve az ellenzék jogos retorsiója.

Pedig ez a retorsió rájuk nézve egyenlő lenne az anyagi tönkretjutással is.

Mert ők, a kik az önálló, független gondolkozás melletti élet-küzdelmet nem ismerik, a kik csak haj-lomni tudnak a nagyok előtt, — ha egyszer eljettnek, tehetetlenekké válnak, a kik mindennapi kenyerüket se fogják megkeresni tudni.

Pedig ez az állapot előbb-több be fog következni. Tisza uralma szívós és hosszú lehet, de örökösnek nem fog bevalni.

Bukni fog ő s vele a jelenlegi korrumpált rendszer, mindent ignoráló gőgjével, — neveltséges elbizakodottsá-gával, könnyelmű ember-üldözéseivel együtt.

S az ellenzék ...?

Vajlon mit tegyen az ilyen emberekkel, a kik csak csuszni-mászni tudnak?

Ilyen embereket majd az ellenzék kénytelen lesz elejteni a legjobb akarattal mellett is s akkor aztán meg fogják izelni azt a keserű kenyeret, a melyre most ők az ellenzéki embert szeretnék rákényszeríteni.

De míg ez a rendszer bukik, vajlon túrjuk-e nyugodtan a kormánypárt üldözését — henzegé-seit?

Nem: ez ellen védekezni kell, s e védelmet neve-zik ők a Tisza elleni személyes haroznak.

Van a jelenlegi kormánypártban egy-két önértetes és művelt lelkű férfiú is, — akad ilyen minden város-ban, a ki az ellenzéki embert is megbecsüli s neki az őt megillető társadalmi tiszteletet kijuttatja, de az ilyen emberek oly kevés számban vannak, mint a fehér holló. Annál nagyobb lesz az ellenzéknek ezeket majdan meg-találni.

Ezek dacára mai pártállásuknak előttünk tiszteltek és nagyrabecsültek lesznek: am azok ellenben, az osto-bák, hőlák, fölféle csuszó-mászók, az ellenzék iránt kér-lelhetetlenek „semmik” voltak és lesznek minden időben.

POLITIKAI HIREK.

*. Kossuth nyilatkozata honosságáról. Kos-suth Lajosnak a honossági törvényre, s illetőleg a sa-ját honosságára vonatkozó nyilatkozata, mint az E-s írja, már két hét előtt megérkezett a függetlenségi és 48-as párthoz s abban világosan kijelenti, hogy őt ma-gyar állampolgári jellegétől egy érvényben levő törvény tenyegtevén megfosztani, e fájdalmas eshetőséget róla mi sem hárihatja el, mint egy másik törvény, mely az előbbent akként változtatná meg, hogy ennek jog-fosztó hatása külföldön tartózkodó más hazánkflaira ál-talában s reá különösen ki ne terjedjen.

*. Törvényjavaslat a községek szervezéséről. A felhivatalos „Bud. Korr.” jelenti, hogy a bécsi „Po-litische Korrespondenz” ama hire, mintha a közigazga-tási bíróság föllállításáról szóló törvényjavaslatlal egyide-jűleg a községek szervezéséről is fognak törvényjavas-latot az országgyűlés elé terjeszteni, minden tényleges alapot nélkülöz. Mint mar annak idején közöltük, a közig. bíróság föllállításáról szóló törvényjavaslatlal egyi-dejűleg még egy javaslatot fognak betervezni a kö-zigazgatási tisztviselők vizsgájáról; a községek szerve-zéséről szóló javaslat azonban — mint a nagy közigaz-gatási reform egyik része — a jövő ülészaknál előbb nem kerülhet a képviselőház elé.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Divatos paródiák.

Vágyam egy: a kormánypárton
Lenni öröké —
Husos fizeknek mellől nem
Távozni többé!

(Szaválja: Rosnar Ervin br.)

Wekerle dala.

A mamelukok sorában
Tisza a legjelesebb,
A beszélők táborában
Herbert legfelségesebb.

Ujabb dal ...

(Élégia Jókai Mórtól.)

Ujabb dal, ujabb dal, ujabb dícsőségéről!
Tisza-kornak ragyogása „tátabb haza” égből,
Világverő Mátyás sirján még a virág zöldül,
Nézd a dícsőség mint árad szét a magyar földről!

Fényben uszik a magyar nép, bőségben a szolgál,
Az utolsó koldusnak is öröm most a dolga,
Az adónak hire sücs, mert ilyen nem is kernek,
Zsírosfalat nem kell többé, már most a kortesnek.

Örömmel jön az elenzék az ország hazába,
Nem vegyül pártoskodás szenvedélye harcába;
Ugron Apponyi kezüket nyújtják szövetségre,
Eljen a Tisza-kormány és legyen szent a béke.

Mamelukok dícsbeszédét rendjellel fizetik,

Tagabb haza virulását világnak hirdetik,
Merre lap jár, merre hír jár, három tengerpartnál,
Hatalmasabb s nagyobb nincs a Tisza-kormánynál.

Világverő Mátyás sirján még a virág zöldül,
Nézd a dícsőség mint árad szét a magyar földről,
Tisza-kornak ragyogása „tátabb haza” égből:
Ujabb dal, ujabb dal, ujabb dícsőségéről!

Karcsfalvi.

Amerikai játékbarlang.

Annyit hallottam már az arkauzási játékbarlangokról, hogy végre is kedvem kerekedett velük megismerkedni. Az észak-amerikai államokban utazgattam minden határozott cél nélkül, majd ide, majd oda és azért könnyen elgíthettem ki óhajomat. Nem mondhattam, hogy a játékbarlang díszét képeznek Arkauzászusa, mert borzasztó rossz a híruk, és jaj annak az euró-páinak, a ki telt érszánnyal téved valamelyikükbe.

Magam is dacára annak, hogy már nem voltam „szöld”, mégis ott hagytam a pénzemet és azzal a határozott szándékkal baktam a félreeső helyen levő játékbarlang felé, hogy nem játszom.

Sötét éj volt, mikor beléptem a hazba. Végigmentem a a szobakon, és érdeklődtem figyeltem meg a játékcsokokat. Némelyik olyan volt, mintha a lelket tette volna a kártyára. Többen vér-ben forgó szemekkel, összerándozott homokkal néztek a koc-zákra, mintha a dobás éltük boldogsága felett döntene. Mások közönyösség színét öltötték, de ajkuk körül kétségbeesett el-szantságot jelző mosoly mutatkozott.

Egyik asztal mellett négyen ültek. Három közülök test-vérek lehettek, mert nagyon hasonlítanak egymáshoz, nemcsak arczban, hanem viselkedésükben és modorukban is. A negyedik fiatalember volt és még nagyon zöldnek látszott.

— Az ég irtalmazzon neki! — gondoltam magamban.

Meg voltam róla győződve, hogy a szerencsétlen alaposan meg fogják kopasztani.

— Még ötven dollárt! — kiáltotta és az asztalra dobta tételét.

Ellenabasi keverték a kártyát, a játék megindult, a zöld-fü nyert. A három szövetséges olyan arcot vágott, mintha fel se fognhattak volna, mint nyerhet tőlük ötven dollárt.

— Hurrah! Megfordult a szerencse és én krágozhatok!

— njjongott a fiatalember és zsebre dugta a nyeresémet.

A három hasonmás boszankodó arcot vágott és a játék ujra kezdődött. A zöld ifju mosolygott és egész lénye vissza-tukrozte a nyeresémet feletti boldogságát. Többször is kivette érszényét és megszámlálta a pénzt.

Szóval, tökéletesen zöldnek mutatkozott.

— Itt van még száz dollár és krágozok! — kiáltotta.

— Tartom — szolt az egyik hasonmás.

A játék megindult és a zöld nyert.

— Óh krágozok! — és újból száz dollárt tett. A játék szüntelen folyt; a szerencse később egészen elpartolt a fiatal embertől. Beavatott ember rögtön észrevehette, hogy e szövetségesek csak beakartak ugratni őt és azért hagytak eleinte nyerni.

— Vissza kell kapnom pénzemet — szolt a zöld. — Ime, két dollár és krágozok!

Nagyon halkán beszélte és komolyan nézte a kártyákat. Még halványabb lett, vesztett. Megtette utolsó dollárját.

— Az utolsó gombomat is elvehettek, mégis kra ... kra, — ej, verjen meg az isten, nem teszem!

— Játsszunk!

Vesztett; teljesen megkoppasztották. Karomkodva kelt fel, az ajtó felé sétált, majd meg visszatért. Magam látta, hogy a játéknak vége van, távozni akartam, de ekkor észrevettem, hogy az ajtó zárva van. Ugy látszik, a zöld fü csukta be.

— No, itt készül valami! — gondoltam, és legjobbnak tartottam félrehúzódni egy zugba, a hol biztonságban figyelhettem a történendőkre.

Országgyűlési napló.

— **nov. 29.** — A költségvetés általános tárgyalása ma ért véget, a szavazás is ma történt meg. — Beóthy Akos kérdést intézett az elnökhöz, hogy mily természetű az a kérés vagy felszólítás, mely a kormányárt részéről hozzá intéztetett. — Az elnök kijelenté, hogy utasításait senkitől se fogad el s semmiféle idegen befolyásnak nem enged. — Beóthy Akos teljesen meg volt elégedve a kijelentéssel. — Ugron Gábor megjegyezte, hogy az ellenzék egyes tagjai magatartása ugyan nem helyeslehető, de a kormányárt részéről Horváth Gyula és Darányi Ignác szövegeket fel.

Hegedűs tartotta meg zárszédjét, beszédjére Beóthy Akos és Kaas Ivor reflektáltak az ellenzék zöngéje között. Wekerle Apponyi és Tisza szólaltak fel, ez utóbbi folytonos zaj között beszélt. — A költségvetést a többség általánosságban elfogadta. Irányi javaslatát 109 szótöbbséggel elvetették.

— **nov. 30.** — A képviselőház mai ülése a múlt napok izgalmait után igen eszesen folyt le, miután alig 25—30-an jelentek meg a honatyák közül az ülésre. Péchy Tamás elnök felőrára föl is fűggesztette az ülést, miután a házszabályok értelmében mintegy negyven képviselő szükséges, hogy az ülés határozatképes legyen.

A jegyzőkönyv fölolvassása után következett az 1890. állami költségvetés.

A királyi háztartási cizmél Orbán Balázs szólalt fel, mely felszólalás kézében is elnöki felszólalást provokált, sőt magát Tisza Kálmánt is szólalásra kényszerítette.

— **decz. 2-án.** — A képviselőház ma kezdte meg a miniszterelnök tárcza részletes tárgyalását s a mai vita csakugyan egy nagy arányú diskusszióvá fejlődött ki.

A vitát Vályi Árpád kezdte meg s figyelemmel hallgatott beszédében indítványt tett, hogy a miniszterek eskü mintái a törvényi ügyre csak cizkelyessé legyenek. Ezt az indítványt a mérsékelt ellenzék részéről Beóthy Akos szabályos támogatásban részesítette.

Ezután következett Ugron Gábor nagyszabású szövege Tisza Kálmán miniszterelnök 15-évi kormányfői működéséről s e beszéd nemcsak mint politikai szövegektől mondható remekműnek, hanem ép oly remekmű az, mint történeti politikai és esszé; Ugron utána a kormányárt soraiból Horváth Gyula állt föl. S bármily elmesélte a tételeket, hogy igazolja azt, hogy a miniszterelnöknek van tekintélye s hogy az ő további uralma korrekt parlamentáris alapon nyugszik.

Horváth Gyulának Apponyi rögtön felelni akart, de közben fölállt Tisza Kálmán miniszterelnök s rögtön elkezdődött a zongorás és tisztázás is, míg csak Péchy Tamásnak eszébe jutott az az ügyes ötlet hogy megkérde az ellenzék: „vajon azért nem akarja-e a miniszterelnököt meghallgatni, mert fel a beszédjéről?” — Erre a kérdésre az ellenzék azzal felelt, hogy kihallgatta a miniszterelnököt, ámbar a miniszterelnök mai felszólalása nem volt sikerült. Utána Apponyi kelt fel talán még sohasem tartott oly fényes rögtönzést, mint ma, talán még sohasem volt az igazságának inspirációja által úgy áthatva, mint ma, midőn anélkül hogy hitte volna, hogy föl kell szólalnia, egyikét rögtönzött a legnyugodtabb parlamenti szövegektől.

Apponyi Albert, minden szófízmától megtisztított a politikai helyzet fölőrást s bemutatva azt, a miniszterelnök helyzetével szemben, a maga valóságában és igazságában.

S e beszédnek óriási sikere mellett, nem a legkisebb sikere az is, hogy a miniszterelnök, aki csak az imént fejtegette hogy neki nemcsak joga, de kötelessége Apponyi beszéde alatt a képviselőház folyosóján lerógni.

Az ellenzék Ugron és Apponyi beszédeinek benyomása alatt nagyon lelkesült hangulatban hagyta el az üléstermet. A vitát holnap folytatják.

A nyertesek szövegektől zsákmanúskor, míg a megkoptasztott mozgottak állt és pénzére bántam. Megismerhette a saját banknotjait mert azok teljesen újak voltak. Az indiai bank és az óhéri Columbus bank három és ötalléros jegyei voltak.

— Azt mondom Ede, hogy ez a banknóta nem jó!
— Bár úgy volna, akkor kragognék — szölt siralmasan a vesztes.

A gyanakvót ez a sóhaj megnyugtatta és azért folytatta a pénzvisszavét, de mikor jól megnézte az utolsó, újból dörmögött: — Akasszanak fel, ha ez a pénz nem hamis!

— Nem, nem hamis — szölt nyomattékkal a vesztes.

A gyanakvó erre egy levegővív se megistiező kiféjezéssel válaszolt. A megsértett habozás nélkül nekironított és egy ökölcspálasá leterítte, aztán földöntötte az asztalt, előtorta a gyertyákat és egyetlen szövegektől kiugrott az ablakon. Ede utána lött, de nem talalta el. A vakmerő az első emeletről leugrott az udvarra.

A hasonmásos nem mertek legranni, hanem az ajtó felé siettek, természetesen zárva találtak azt. Kétségbeesetten hagytak fel az üldözési kísérlettel, sőt utób kaczagni kezdtek.

— Ej, hagyjuk futni s bolondot, csak a pénz ne volna hamis!

— Gyujts gyertyát Bill, keressük meg a bankókat. Világot gyujtotok.

— Tyuh, Ede, ez a gazember elvitte a mi pénzüket és itt hagyta a magáét! — kiáltott Brill.

— Persze hogy fölkapta és kiugrott vele — ordított Ede.

— Utána, utána! — kiáltották és az ajtó döngötték, de mar hiába volt minden. Lódobogás hallatszott az udvaron és a következő pillanatban fölhangzott a távozó fiatal ember szava:

— Kragogok, uraim, kragogok!
A gazember az én lovonam menekült.

A fizető ügyesen játszott a zöldet, pedig agyafurttabb volt a három hasonmásnál.

Gyáralapítások Magyarországon.

Az utóbbi napokban több magyar gyárvállalat tényleges megalapításának híre kelt szárnyra. — Esztendőök mutak el az ideig, míg az alapítási mozgalom az ipar terén nem öltött oly arányokat, mint legutóbb csak nagyon rövid idő alatt. Ipari szervezetünk kezdetleges dimenzióhoz képest nevezetese és örvendesek már ama vállalatok is, melyek az iparban különböző ágaiban kisebb tökéfelezéssel a nyári folyamán létrejöttek, vagy legalább annyira érlelődtek, hogy üzemük megindítása már csak hetek kérdése. Vannak ezek közt különben nagyobb apparattussal rendelkező gyártelepek is. Ilyenek az új czukorgyárak, a melyek azonban kiválóan az új czukorjód-törvény eredményei lévén, más szempont alá esnek, mint a jelenleg teremben levő tekintélyes vállalatok és a melyek különösen érdemese a figyelemre.

Nem szörványos jelenségek képeben, hanem határozott ipari akció gyanánt tűnik fel ugyanis az a gyáralapítási tevékenység, melyet a Rothschild-csoport két képviselője: a magyar általános hitelbank és konzorciónális társa: az osztrák hitelintézet Magyarországon, legutóbb Baross Gábor kereskedelmi miniszter egészé alatt kifejt. És ez az akció szerves összefüggésben van a kereskedelmi miniszter amaz elhatározásával, mely szerint az állami kedvezményekről szóló 1881. évi törvényt oly formán fogja módosítani, hogy a benne biztosított előnyök csakugyan megadják az impulzust az ipartelepek létesítésére.

Szó volt már arról is, hogy a nevezett tökéerők segítségével létrehozandó nagy gépgyára vonatkozólag meg is kötötték volna Párisban a szerződéseket. De ha az úgy nem is jutott volna még ily előrehaladott stádiumba: bizonyos, hogy a jelzett hitelintézetek a kereskedelmi miniszterrel való együttműködésben három oly nagyobb szabású vállalat alapításán fáradoznak, a mely telepek — ha egyszerre keletkeznek — számtalannak nálunk fejlettebb ipari államokban is.

Az iparfejlesztés jelentőségének, hasznának, szükségének és a mezőgazdasági egyoldalúság veszedelmeinek elméleti az analomig sűrűn hangzottak már el és tényleg annyira átmentek már a köztudatba, hogy az iparizáció megteremtésének áldásaira utalni felesleges. De meg hiábavaló is. Mert ha mindezek hangoztatása felelőreszthette volna azt a letargiát, mely Magyarországon az ipari kérdésekkel szemben uralkodott és az ipari fejlődés szükségének ezerszeres hangsúlyozása mindenkor csak egy-egy kövel gyarapította volna a gyárkérményeket: ma már nem ott volnánk, a hol vagyunk.

Nyilvánvaló, hogy itt tényleges mozgó erőkre van szükség. Ezek legkiválóbbika pedig az a garancia, melylyel az állam részben messzenem kedvezményes nyújtása, részben pedig a telep készítményeinek bizonyos mértékben való abszorbeálása által megadja a vállalatoknak a keletkezési feltételeit és a továbbfejlődés lehetőségének reményét és biztosítékát.

Ez az elz szolgálataban áll az előbbieken érintett törvényjavaslattal módosításának szándéka, a mely különben ismét újabb adalékkal járul annak beigazolásához: milyen földes és ezéllírnyos volt az az ujosztás, mely önnálló földművelési miniszteriumot létesítvén, az ipar és kereskedelem a közlekedéssel való egyesítése által az iparindusztriális kérdéseket oly ténnyel helyezte, melyről azok biztosabb és jobb világitást nyújtanak, tehát megszálltanak.

Ez ideig le voltak fátyolozva. És e fátyol fellebbentését nem lett volna jó az állam által minden irányban pártfogott és támogatott ipari bank bízni, a mint azt eleinte terveztek. Egyoldalú segedelem karakterével bírt volna ez és nagy kérdés, ha vajjon egy ily nagy intézet — bármily hatalmas legyen is — helyes arányban osztaná-e szét azokat az áldásokat, a miket egy tömegben kap. Sokkal jobb az az ut, melyet Baross követett akkor, midőn helyes alapokon nyugvó kedvezményeket állapított meg törvényben: azokban minden új vállalatot részletet. Kétségtelen, hogy Baross a mutak hibáin okulva, érvényt szerez a gyakorlat követeléseinek.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kiszely Róbertet a zombori adóhivatalhoz VI. oszt. adótitkár nevezte ki.

* **Hirdetmény.** Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint a város közönségének a zombori I. sz. telekjegyzőkönyvben 1305.—1306. hr. szám alatt felvett régi vághid és mellette fekvő földterület összesen 1 hold 1016 □ öl a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 1889. évi június hó 9-én 44124. IV. sz. a kelt jóváhagyó rendelete folytán f. évi december hó 13-án délelőtti 10 órakor a városház tanácstermében tartandó nyilvános árverés útján az 1080 frtban megállapított kikéltési áron felül a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Az árverési feltételek Vukicsévits Péter tanácsnok ur hivatali helyiségében megtekinthetők. Zomborban 1889. évi november hó 29-én. Csíhájs polgármester.

* **Névmagyarosítás.** Kohn Gyula kerynjaji illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Kaiador“-ra magyarosította.

* **Kinevezés.** Ó felsége Csizsár Béla újvidéki törvényeségi jegyzőt az újvidéki járásbíróshoz alibóvá nevezte ki.

* **Aljegyző-választás.** Ó-Verbászban aljegyzővé Zvarinyi J. választottak meg.

* **Választás.** A szigetvári takarékpénztárhoz főkönyvelőnek Solti Gáspár, zombori segédkönyvelő lön megválasztva.

* **Hirdetmény.** Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel felhívattak azon háztulajdonosok, kik a múlt hó 23-án 268. sz. a. kibocsátott hirdetmény dacára házbérlőjüvel nem beállítottak eddig be nem adták, hogy a házbérlőnek 1890. 1891. és 1892. évi érvényűvel leendő megállapítása czéljából 1889. évi házbérlőjüvel beállítottak ezen hirdetmény keltől számított 8 nap alatt a városi adóhivatalnál annál inkább adják be, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén, hivatalból fog az illetők részére a bérvallomás kikéltitási és adóik annak alapján megállapíttatni. Zombor, 1889. december 2-án. Dr. Osíhájs Benő, polgármester.

* **Bende Imre** besztercebányai püspök, volt országgyűlési képviselő legközelebb valóságos helyő titkos tanácsossá fog kinevezetni.

* **N. Palánkán** a pósthivatal kincstári kezelésbe menvén át e hó 1-vel, a posta- és táviró hivatal vezetésével Paulik Lajos posta-táviró tiszt bízott meg.

* **Atyehelyés.** Az m. kir. igazságügyminiszter Kanyó József zombori kir. járásbírósi végrehajtót, a kuli kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Lapuk múlt számának** vezérelke élénk megbeszélés tárgyát képezte városostes s némelyek felre is magyarázták annak általánosságban mondott reflexióit. A felmagyarázás okán egyelőre az a sajtóhába szölgált, hogy a vezérelke a főispánoktól szölván mindenkor „főispánunk” és „főispánunk”-at említi. Mint hogy azonban az ott jelzett belügyminiszteri leiratok nem egydől a főispánokhoz, hanem az ország összes főispánjához küldetnek le, emelőfogva mi se egyedül a mi főispánunkra nézve vöntek le azokból az okszere következtetéseket, melyekről egyelőre mezei tisztviselőinket legtovábbólról se akartuk sértetni.

* **Fizetéképtelenségek.** A bécsi hitelőző védőegylet jelentései szerint Heilbrunn József Szabadkán, Weinberger Ármín Topolyán és Stein Samu utódja Új-Verbászban fizetéképtelenné lettek.

* **Hymen.** Deményfalvi Mays Bogomir, az I. es. kir. szab. dunagőzbőzöjosi társaság „Maria-Anna” nevű személyszállító hajóján alkalmazott ellenőr, eljegyezte Pejov Mátócs nagybecserkei kir. teleknyvi hivatalnok leányát: Bertát.

* **Esküvő.** Szabalya egyik legszébb leányát: Miliéts Mari Kisasszonyt, M. Acza jóindó földbírókos leányát nov. 25-én vette nőül Mihajlovics Gyokya kovili papjelölt. Az esküvő a szabalyai g. kel. templomban fényes nászpen jelenlétében történt meg.

* **Zentán** a november 29-iki közgyűlés a központi választmány tagjail Fűsch Józsefet, György Alajos, Kísvics Márköt, Kálmár Simont, Raizmann Ferenczet, a Zentai Ellenőr szerkesztőit, Szabó Lászlót, Testis Sándort, Tóth Antalt, Abonyit és Varga József esardást választottak meg. Ezzel a választással el van döntve az 1892. évből megjelendő országgyűlési képviselő választás sorsa is. Csakis függelenségi fog választatni.

* **Védőkötelek jelentkezése.** Az 1890. évi újonczállítássa az 1869., 1868. és 1867. években szöltetett védőkötelek vannak fölőva. A fölővottaknak, az új védőörvény értelmében, az újoncz állításuk való fölővételét minden külön fölővítés nélkül jelentkezniük kell azon közzeg előjárásánál, a melyben tartózkodnak, ellenzék esetében a védőörvény 35. §-a értelmében szögor büntetésben részesülnek. A törvény 35. szakasza következőképp szöli: A legközelebbi újonczállítássa fölővott korosztályokban álló mindegyik védőkötelek tartozik a megjelendő év november havában beírása végett illetőségi közzegének, vagy állandó tartózkodási helyének előjárásánál akár írásban, akár személyesen elszöval jelentkezést a nélkül, hogy legközvetlen akadály hátráltatják volna, elmulasztja, kihágást követ el és 5—100 frtba terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Az illető védőkötelek már figyelmeztettek a jelentkezés szükségére, ennek dacára nagyon gyéren történtek a jelentkezések a katonai újonczállítássa. Erre való tekintettel újból figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a katonai újonczállítássa való jelentkezést a legközelebbi napokban el ne mulasztják. A jelentkezések még jóvő hó elején is megtehetők.

* **A martonosi** védőkötelek helyreállítása (26210.98 köbméter földmunka) és úja kidepítő körtöltés (50916.78 köbméter földmunka) munkálatok teljesítését a nálunk és a környékén előnyösen s az illető megbízhatóságáról ismert Gréner Miklós vállalta el.

* **Az új katonai törvény** intézkedései következtében a különböző hitfeleketek lelkesen nem voltak tisztában azzal, hogy a tényleg harmadszor állításban volt és 22-ik évüket betöltött, vagyis az új törvény értelmében jelenleg csak a második korosztályban álló védőkötelek megtekinthetők-e, továbbá tartoznak-e a lelkész tekintetel lenni, hogy esetleg a negyedik korosztály, vagyis a 24-ik életévükben levő egyének is állítás alá vonhatók? A kultuszminiszter most felhívta a keresztény hitfeleketek egyházi főhatóságait és a törvényhatóságokat, hogy a lelkészeket, illetőleg az izraelita anyakönyvi hivatalokat értesítsék, hogy a tényleg harmadszor állításban volt és 22-ik életévüket betöltött védőkötelek, mint olyanok, kik ez évben még csak a második korosztályban állanak, kivétel engedély nélkül meg nem nősülhetnek, illetőleg össze meg eskethetők, ha csak az újonczállítássa fogyerkeptelenné vagyis törleendőkné nem nyilvánították őket.

* **Egyházközségi híres.** Zombor szab. kir. város róm. kath. egyházközsége 1889. évi december hó 8-án délelőtti 10 órakor a városi háza nagyteremben rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Dr. Haynald Lajos bírónek az egyházközség részéről 50 éves áldozatsága alkalmából hozzáintezett üdvözöltra adott köszönő válasza. 2. Zombor szab. kir. város tanácsának f. évi 10767. sz. alatti megkeresése az egyházközség és az érseki hatóság között felforgó vitás ügyirattalhat áttétele iránt. 3. Zombor sz. kir. város tanácsának az egyházközség és az érseki hatóság között felforgó vitás ügyben, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur öngyémeltőségének rendelte folytán hozott határozata. 4. Kikéltött bizottság jelentése, a kalocsai főszentszéki az iskolai alap és a kisdövodai alap kezelése tárgyában, m. évi 1611. számú leírására beendő intézkedés iránt. 5. A három évre újból megalkatandó iskolaiak tagjainak választása. 6. Főúsztelendő apátplébános válasza, az ügyész, jegyző és pénztárnok tárgyában. 7. Zombor város rendőrfőkapitányának megkeresése, a kisdövodai fészereinek helytelen tetőzése folytán, a kérdéses falrészek bádog-

tetével leendő ellátása iránt; ugyanezen ügyre vonatkozó költségvetés és Eibach István 35 ftr 30 krajczára. 8. A zombori róm. kath. iskolásoknak 1890. évi költségvetéséről. 9. A károlyi főszékesek leírata az 1888. évi iskolaiállap. számadásainak felülvizsgálata tárgyában. 10. Bács-Bodrogh megyei kir. tanfelügyelőnek megkeresése az iskolaiállap. utalás és annak egy évi kamatjainak hóforgására tárgyában. 11. Időközben beérkező ügydarabok. — Zomborban, 1889. évi december hó 1-én. Dr. Csíhás Benő, egyházközségi elnök.

* **Lesz-e zeneakadémia?** Falezőné Lörincz és Fejér Gyula nagyobbimvű alapítványi egy felállítandó zeneakadémia javára, mindenki által örömmel fogadták. A zeneakadémia felállításának eszméje élénk pártolásra talált városunk intéző köréinél, kik díszeset buzgalommal fejtenek ki, most e szép eszmé megvalósítása végett. A legutolsó városi közgyűlés — mint említettük — bizottságot választott, melynek dolga az legyen, hogy a zeneakadémia eszméje megvalósuljon. Természetesen erre pénz, pénz és ismét csak pénz kell. Ebből folydogál már azt hitták, hogy ezen szép intézettel városunk majd csak a jövő században fog díszkedni. A kiküldött bizottság ügybuzgósága azon jó reményt kelti, hogy az eszmé rövid idő alatt fog tősté válni, s hogy városunknak aránylag rövid idő múlva lesz, ha nem is zeneakadémia, de legalább zeneiskola. E reményre teljességgel bennünk a polgármester által összehívott vasárnap értekezlet, melyben szintén a polgármester ajánlata elhatározott, hogy e hó 19-én a megyei rostantervező őstestület a városra összes terében monstre bankett rendeztesse. Ennek rendezésére Városy László, Maximovics Koszta, Grímer Samu, dr. Bieler Gyula, Gortinger Pál dr. Fernbach József és Mihálovits Kornél urak küldettek ki.

* **Eladó állami jószágok.** Az apatini sorház mellékpéldével 63.209 ftr kiküldési aron, a kulai sorház mellékpéldével 40.000 ftrt és a kulai uradalomból tartozó molohi legelőföld 36.456 ftrt fognak jövő év folyamán eladni.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város közönsége által mai napon tartott rendes közgyűlésében az országos közmunkaalap 1890. évi költségvetéséről megállapítván, a községi törvény ide vonatkozó rendelkezései alapján f. évi december hó 4-től számított 15 napon át Dr. Gortinger Pál városi 1-ső aljegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitették, hol is a hivatalos órák alatt betekinthetők és ellene felelőbeszések ugyanezen idő alatt a városi tanúszóhoz czímezve benyújthatók. Kelt Zombor szab. kir. város közönségének 1889. évi november 27-én tartott rendes közgyűléséből. Csíhás polgármester.

* **Meghívó.** A szabadkai ügyvédi kamara választmányának, — mely áll: az elnökből, elnöki helyettesből, útkár, postánörök, ügyész, nyolc választmányi tag és négy póttagból — újbóli megválasztására az 1874-ik évi XXXIV. t. c. z. 23. §-a alapján a közgyűlés folyó évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órájára ezennel kiűzöm. Miről a kamara tagjait értesítem, hogy a közgyűlés a szabadkai takarékpénztár és népbank tanácskezési helyiségében fog megtartani s egyidejű tárgyat a választás megbeszélésében. Figyelemre említelem, hogy az ügyvédi kamara Szabadkán nem lakó tagjait az 1874-ik évi XXXIV. t. c. z. 23-ik §-ával, mely szerint szavazójegyeiket saját posztékával ellátva és kúráról neveiket ráírva beküldhetik. Szabadka, 1889. évi november hó 20. Dr. Guln György, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke.

† **Halálozás.** Kis-Hegyesen Gyulai Gaal József ottani segédjegyző m. hó 25-én rövid háromheti betegség után meghalt.

* **Gyermek milliomos.** A gyilkossággal vádolt Fernbach Antal területi nagybirtokos leánya, ifj. Fernbach Antalné szül. Fernbach Anna beadványt intézett az újvidéki törvényszékhez, a melyben atyjának tékozlás miatt gondnokság alá helyezését kérte. Az újvidéki törvényszék ez évi október hó 25-én kelt jogorvoslatával Fernbachot gondnokság alá helyezte, egyúttal összes ingós és ingatlan jogai felett elrendelte a gondnoksági zárlatot, Fernbach tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy a feleségét megölte, s most is vizsgálati fogságban van.

* **A hadkötételek házasodása.** Fontos rendeletet küldött szét a miniszterium a hadkötételek házasodása tárgyában. A rendeletet következőkben ismertetjük. Kérdés merült fel a kormányban a név, hogy 1-ször: Vajjon a tényleg haramzsdor állításon volt és 22-ik életévüket betöltött egyének megsejthetők-e? 2. Vajjon tartoznak az eskető keltség tekintetét lenni arra, hogy esetleg a 4-ik korosztály, vagyis a 24. életévben levő egyének állítsa alá vonható? 3. Vajjon azokat szemben, kik tényleg már haramzsdor voltak állításon, de jelenleg csak a második korosztályban vannak, a házasságnál minő eljárás alkalmazandó? E kérdésekre névbe intézkedik a rendelet. E szerint a nősnél a hadkötés kor előtt és a haramdik korosztályból való kilépés előtt név megengedve. Kivételnek azokat, akik az újoncság alkalmával terültek, vagy a haramdik korosztályba be, nem sorozták. Az állítási kötelezettség azon év január hó 1-től kezdődik, a melyben vétkelés életének 21. évét betölti és végződik, midőn 23-ik életévét betöltötte. Ezen egyének mind olyanok, kik a f. évben még csak a második korosztályban állának, kivételnek engedély nélkül nem nősnélthetnek. Kivétlen a fegyvertelenek nyilatkoztak. Miután pedig véderőrvény, a negyedik korosztály felhívása iránt nem intézkedik, a 3-ik pontban tett kérdés elcsik.

* **Vasul jegyek póstán.** F. évi december hó 1-től fogva a m. kir. postahivataloknál váltani lehet vasuti menetjegyeket bárholva széles a Magyarországra. A váltott jegyet bármikor lehet használni, tehát a jegy nem lesz naphoz kötve. Ily jegyküldési joggal Bácskánál felruházva vannak: Ador, Baja, Kula, Ó-Besse, Szabadka, Új-Verbás, Újvidék, Zenta, Zombor város postahivatalai. Természetes, hogy a jegyek csak az államvasutak, a zaporai, a magyar-északkelti és a kassa-oderbergi vasutakra fognak szólni, mert csak ezen vasutak tartoznak a zóna-rendszerbe.

* **Palánkári írók.** Folyó évi december hó 1-én a né metpalánkai posta- és távirdu-hivatal, mely eddig postamesterileg kezeltetett, állami kezelésbe ment át. — A midőn Klein Ferenc postamester ur 26 évi helybeli közönséjű működése után a kiérdemelt nyugalmunka lép, kedves kötelességet teljesítünk, ha — a mi mindnyájunkba kedves Franezi bicsinkánk — nyilvánosan elismerést szavazunk: nemcsak hivatalában teljesített szakavatott előzőkény- és szorgalmas munkásságáért, hanem éppen azért is, mert ezen évek során a közjó és jótékonyosság terén mindig az első között találunk és mert Nemzetpalánkának előhaladásában hokros érdemeket szerzett. Adja a mindentudó, hogy még sok éven át találkozzunk kedves Franezi bicsinkával ezen a téren és gyönyörködhesünk pártatlan humor jövedelmében. —

* **Szajz- és körümfájás** ütött ki Almáson a marhák között. A lakosság figyelmeztetett, hogy marhákat ne hajtsan, mert úgy sem ereszték be azokat.

* **Halmay Imre szántársulata** a múlt hó 27-én fejezte be Baján az idényt. A közönség meglátta a derek társulat terekesvet és kielégítő módon partolva az eladásokat. Halmay összesen 44 előadást rendezett; ezek között volt 8 szimmi, 8 végjáték, 10 népszimmi, 14 operett és 4 bohózat, A 44 darab közül nem kevesebb mint 20 volt oly mű, mely most került Baján először színpadra. A társulat rövid tartózkodásra Halasra utazott, honnét még e hó folyamán távozik Zomborba, tulajdonképeni állomás helyére.

* **Teljes napfogatózás.** A esillagások és természetűtök nagy érdeklődéssel várják e hó 29-ikét. E napra ugyanis teljes napfogatózás esik. A hold földnek és a nap közé lép s ennek fénylő korongját eltakarja; vagyis földnek a hold kupakura árnyékába jut s ama részéről, a hova az árnyék esik a napkorong nem lesz látható. A jelenséget Afrika nyugati partjain lehet majd a legjobban látni, mert az árnyék dél táján ide fog esni. A washingtoni tengerészeti osztály expedíciót küld a fogatózás megfigyelésére és fényképi felvételek készítésére a Kongo folyam torkolatától délre eső Angolába, a hol három perzsig lesz látható a jelenség. A fogatózás egész tartalma harmadfél órát fog kitenni.

* **Az újszentesi váltás.** Minden rosznak megvan a maga jó oldala, megvan tehát annak is hogy az újszentesi közönségnek nem mentek még ki teljesen a diavából. A budai és pesti jótékony négyesülteknek mindig esinos összeget jövedelmez a sok gratuláció megváltása. A sok évi szokásnak megfelelőleg ezek az egyesültek az idén is kibocsátották izeiket, a melyeknek aláírása révén nyugodtabb napja lehet az embernek január 1-én. Egy kis hatóság mellett a jótékonyezelű izek aláírának van tehát a legjobb újszentesje.

* **Magas életkor.** Baján Szegocz Anna, egy szegény mosónő, 103 éves korában a napokban halt meg. A meghaldogult életében soha sem volt beteg.

* **Gazdag koldus.** Tuchhand Nánán f. évi november hó 25-én hatósági engedély nélkül kéregetett. E miatt Baján letartóztatták és motozás alkalmával találtak nála 13 ftr 60 krajcz, készpénz és 1652 ftr 40 krajcz szelvényeket, mely összeget a legutóbbi időben különböző helyekről postautalványon küldött haza. Tuchhandot toloncz uton küldték pénze után.

* **Beszűntetett hajóközlekedés.** A Budapest, Belgrád és Orsova között hetenként kétszer közlekedő személyhajók járatai a f. évadra megszüntnek. Utolsó indulás Budapestről Belgrád-Orsovára november 30-án, a sovaról Belgrádbudapestre december 3-án, Belgrádról Budapestre december 4-én.

* **Öngyilkosság kísérlet.** Holländer Dező bajai születésű 22 éves fiatal ember, múlt hó 27-én reggel 9 órakor Budapestben az aréna-uton levő új zsidó kórház előtt ismeretlen okból haldékon lötte magát, mire a nevezett kórházba szállították. Elettben maradásához kevés remény van.

* **A zental vasutáról** lapunk levelezője a következőket írja: A minap megnyitl vasutára sok volt a panasz a számtalan késés miatt, de reméljük, csak volt. A késésektől eltekintve sem vagyunk teljesen kielégítve. Indóháznak kicsiny, a várótermek szűkek, a második osztályban alig ftr el tiz személy. A folyosó, hol a jegyváltás történik, még szűkebb. Szóval a város áldozata (200 ezer ftr) és a minden várakozást meghaladó forgalom masformára indóházt érdemelne. Tekintve a nagy személyforgalmat és azon körülményt, hogy 3 vonat találkozik Zentán, nagyon elkélne egy ezelnek megfelelő restauráció. Mint halljuk, az olaj e tekintetben nem lesz hiábaváló. Vajha úgy lenne másban is!

* **Vörheny Baján** járványserűden lépett föl és nemcsak apró gyermekek, hanem a serdülő ifjak közt is szedi áldozatait. A polgármester az 1876-ik évi XIV. t. c. z. 33. és 34. §-aiban foglalt rendelkezés alapján az ottani tanintézeteket, az óvodákat és gyermekmenhelyeket 14 napra bezáratta és úgy az elsőfokú közegészségügyi hatóságot, valamint a tisztviselőket, a legáltalánosabb intézkedések megtételére felhívta, hogy a ragályos járvány minél rövidebb idő alatt elfojthassék.

* **A felügyelői kerületek újjászervezése.** A földművelésügyi miniszter a felügyelő kerületeket közelebbről újjászervezte olyképen, hogy az eddigi 14 felügyelői kerületből 11-et alakított. Szeged az új beosztás szerint a 10-ik felügyelői kerülethez fog tartozni, a melynek Temesváron van a székhelye. Ugyanoda tartoznak: Csongrád, Bács-Bodrogh, Bekés, Csanád, Temes, Torontál- és Krassó-Szörény-megyék is. A 10-ik kerület Hász József II. oszt. kir. főmérnök vezetésé alátt fog állani. A felügyelői kerület új beosztása a jövő év elején lép életbe.

* **A rekruták.** A honvéd újonczok és a póttartalékosok kiképzése befejeztetvén, az újonczok egy részét s az összes póttartalékosokat e hó végén szabadgályolják.

* **A szabadkai negyedmillios lopás** végtárgyalás lassankint halad a főügy felé. A hatodik napon, ismét lemorzsolttak három jelentéketlen lópási vádpontot, melyeket Vucetits a szó-késében lévő Marconka Györgyggal együttkövetett el. Vucetits egy lópási kísérletet, azt, a melyken rajtaesett a esendőség, beismeri. A tömérdek hamis passzusra névbe azonban azt állítja, hogy azokat Kiss János zombori lakostól kapta átírású czéjából. A vizsgálat kidertette ama birtoktelenség hátsó körülményét, hogy egész Zomborban nincs egyetlen Kiss János nevű ember se. Megnéhány érdektelen vádpont után a jövő hét elején a Geiger-féle negyedmillios lopás bünygyére kerül a végtárgyalás sora.

* **Zsalyai gyilkos és rabló.** Vujanovits Anhnz zsalyai és Stoltits Lázár goszpundiceai lakosok a m. hétéen együtt mentek N. Beeskerkre vásárra. Utközben az aradai határban Vujanovits Stoltitsot meggyilkolta, szeméit kiszúrta és mintegy 300 ftr pénzt elrabolta. A n. beeskeréki vár. kapitány és ottani tiszéki bíró Vujanovits hazánál határozattal tartván, a pénzt és véres ruhákat megtalálták. A gyilkost, ki folyton erősen tagd, magukkal vitték N. Beeskerkre.

* **Öngyilkosság.** Dimitrijevics Szeverin, galicai illet. hajókormányos, ki főhadnagy, sőt a vezérkarban is tagja volt újvidéken a m. hétéen a 506. sz. gyorsvonat által elgázoltatott. Hogy öngyilkosság forg fenn és ittas volt abból következtetik, mert csak 2 kraj. találtak nála.

* **Peschitz Jenő és társaira** vonatkozó végtárgyalás a nov. 27-én. majdnem 36 órá — úgy a törvényszék és a vádhatóság mint a védők erejét néhez próbára tett — fárasszó és önfeloldozó munka után hozott ítélettel lett befejezve, mely ítélet szerint Peschitz Jenő 6-beeseli közs. mérnök 3 rendbeli közokirat hamisítás, 1 magán okirathamisítás és 4 rendbeli közokirat esalás büntete miatt büntetés találtván, 6 évi fegyházra ítéltetett, az ezen büntéselelményekben büntetésességgel vádolt Nagy Péter, 6-beksi lakos, valamint a kir. tábla és kuria által hűtlen kezelés miatt vád alá helyezett Dörner Márton, fölfüggesztett 6-beeseli közs. bíró pedig teljesen fölmentetett.

* **Betörés.** Szt.-Tamason Junger Károly kereskedő üzletbe m. hétéen ismeretlen tettesek betörték és 98 ftr készpénzt, valamint sok boki árut vittek el.

* **Öngyilkosság.** Bulyovits Jakabné f. hó 27-én Szabadkán felakasztotta magát. Tetőt babáitban követte el. A házban csak két szolgáló volt, a mikor a szomorú dolog megeseit és megsejmenthetők volna, ha hozzá közeldni merék. A felvett azonban, hogy elvágta volna a kötelet, a kapitányaszhöz futottak. De már akkor, a midőn Antunovics Andor alkaptány a helyszíncere értegett, az életmentési kísérletek eredménytelenek voltak, holott ha előbb a kötelet levágták, és csak aztán teszik meg a jelentést, a nő élte megmenthető lett volna.

* **Betörés.** Múlt hó 16. és 17-e közötti éjjel, Diák Viktor özvegy Szistóné f.-hegyi lakos házat ismeretlen firmák kústák, s onnét 73 ftr készpénzt, 3 vánkost és 4 kúsvánkost, nem különben egy sertések husát elvitajolták. — A nyomozást Varga esendbiztos rendőreivel és a helybeli esendőrök egyetéről erőlye megindította.

* **A zombori század fla.** A szerajevói esendőrök egy 9 esztendőst fiut esíttek el a minap, a ki azzal vonta magára figyelmüket, hogy tetőtől-tálgip a magyar bakák egyenruhájába volt öltözve. Bekísérték a paranesnoksághoz, a hol elbeszélte, hogy ó a novi-bazári számszákból indult el a 23. gyalogezred prjeipoljei százada után, a mely most Zomborban van. Két évet töltött a század katonái között, a kik őt szerették, ruházták s megtanult magyarul, némétül és románul. A mióta a magyar bakákat átvehelyezték Prjeipoljéknél Zomborba, neki sincs otthon maradás. Főlkerekedett passzus nélkül, hogy utának menjen. A szerajevói hatóság azonban nem eresztette tovább; visszaküldte a falujába. A mikor megtudta a kis török baka, hogy haza szállították, megfogadta a esendőrök előtt, hogy passzus fog kérni a fényes ábrázatu basától s azzal indul el majd Zomborba.

Irodalom.

— **Vettük** „A Hét”-ről szóló előfizetési felhívást. A hét Kiss József jeles költőnk által szerkesztett új szépirodalmi hetilap, melynek czéltét irányát a költészerkesztő a következőkép körvonaloza. Elmondom röviden, hogy miként contaplámom én azt a miveltele közönségre számító hetilapot, melynek első (mutatvány) számát december elején kibocsátani szándékozom. Az efféle intímebb természetű nyilatkozatokat, ha politikai lapok pártállásuk szempontjából adják, programmak szokták mondani. Lapom nem politikai lap s az amit most írok, nem program, leg-főbb egy kis tájékoztató. Az utolsó évtizedben, mióta napi sajtónk oly örvedetes lendületet nyert, szépirodalmi heti lapjaink mind jobban-jobban leszorultak a versenyterőről. Egy részük jobbadán illusztrációk által kivá hatni a közönségre, mely a közlelet, de feltétlenül hamis felfogás szerint olvasni úgy sem igen olvas, s egy kis látványból tökéletesen beéri. Más részük — selegyes irodalmi tartalommal — tisztán gúrdkerésre van alapítva. A kik olvasnak, azok írásk is úgy megfordítva. Olyan irodalmi heti lapunk, mely egyedül tartalmának előkelősége, izlésének választéksága által kívánna és tudna hatni, a mely szorosabb nekuszban álljon a lefolyt hét eseményeivel, a mennyiben a társadalmi, politikai, irodalmi és művészeti eseményeket nem apróra szedve, de magasabb szempontból, igazsólván kulturálisnál szemüveg keresztül nézve, tárgyalja, a mely actualitásiánl fogva hirlap és forma tekintetében revue számba menjen: ilyen heti lapunk ez idő szerint egyetlen egy sincsen. Ilyen akar lenni „A Hét” érdekes, modern, eleven heti szemle, melynek könyvedtsége ne a komolygás rovására essék s mely szépirodalmi és kritikai tartalmán kívül élvezetes feldolgozásban adja elé mindazt, ami a lefolyt héten íthón és határainkon túl foglalkoztatta a szellemeket. Irodalmi rovataiban „A Hét” szigorú, de mindig pártatlan közlelményekben fogja megírni a bel- és külföldi literatura legújabb termékeit, megismerteti a színházak legfrissebb mozgalmait, a zene és képművészetek terén felmerülő érdekesebb újdonságokat és hoz közlelményeket az országgyűlés, club-élet, sport és divat köréből. Műveljük továbbá a szoros értelemben vett szépirodalmat, Közlünk novellákat, esetleg regényt, kisebb rajzokat, esaládi körben eladható egy felvonásos drámai apróságokat, monológokat, költeményeket, vonzóan írt ismeretterjesztő czikkkeket. Társadalmi rovataiban „A Hét” a szellem szabadságának lesz hirdetője és közleni fog a pitreificált ősidás és mindennel megalkundi kész cick-szellem ellen. Hatalmas írói phalanx csoportosul lapom köré, fényes előkelő, irodalmi nevek, akik közreműködésüket megígérték. „A Hét” nagy negyedret-alkább 2 ivnyí tartalommal szünymotum borítékban jelenik meg, melyet minden héten egy-gy mádvézi kivétel, mesteri compositio fog diszíteni. Olvasóink esakhamar meg fognak győződni róla, hogy „A Hét” többet vált be, mint a mennyit írt. Barátaim szeretetébe ajánlom lapomat. Budapest, 1889. nov. végén. Kiss József. „A Hét”, újvöltel kezdve, hetenként egyszer, vasárnap fog megjelenni. Előfizetési ára: egészévre 10 ftr, félére 5 ftr, negyedévre 2 ftr 50 kraj. Az előfizetési pénzek „A Hét” kiadóhivatalához Hornyánszky Viktor akad. könyvkereskedésbe Budapest, V. körület (Akadémiai-palota) intézendők.

CSARNOK.

A könnyelműség áldozata.

I.
Pamlagan ábrándozott Edith grófnő.
Szobájában bágyadt emüli borongott és az elhaló napnak búcsúzó sugarai gyéren szűrődtek át a nehéz selyem függönyökön, sápadtan megvilágos a meláris arcot.
Vakító tündöklessel ragyogott a butorzat a pompától, — a remek faragványú asztalak, a bársonnyal bevont butorok, a iesendűg csillár mutatták, hogy e kastély tulajdonosa nem küzd az anyagi létel. Az ébenfa zongora s a felületén fekvő zeneművek, a gyönyörű olajfestmény képek meg arról tanuskodtak, hogy e szoba lakójának lelkeben melyen be van vésvé a művészet minden ága iránti szeretet; — a grófnő mellett hanyagul széthányt különféle lapok pedig nemcsak az iránti fogékonygását bizonyították, de hogy az pártolja és terjedését elő is mozdítja.
Arca visszasugározta lelkeinek ritka szépségét és az erény

kifejezése kölcsönzött arcának üdeséget s szüzséget, mi hódolatra ragadott. Hosszú fekete pillái gyenge árnyékot borítottak búsba, de bánattal homlokára és szeméből túlvilági fény ragyogott. Ábrándos természete kiragadta az ényezet hajlékából és a képelem világában éltette. Hanyagul vetette fejét a pamlag támlájára, kezében nyitott könyvet tartott, melybe néha pillantást vetett, majd ismét felvette szemét és révedezve nézett körül.

Vajon mi foglalkoztatta szívét, — vajon miféle órum reszkettette meg, hogy finom ajkain játszó mosoly derengett? Még egy tekintet s szemét lezárta, a könyv leeresztett kezéből nesztelen esett le a puha szőnyegre. Zavarlatlan szendregte, a koronként kívülről jött gyermek zsidaját felfogták a nehéz függönyök, hogy az alvó ne legyen háborgatva.

II.

Poros uton közeledett egy ifju lovag. Arczát sűrű szőke szakál övezte, szemében a bátorság tüze égett, egész lényén végig ömlő nemes szegénysége és finom metszetű orra öszhangzó kedvessé varázsolta arcát. Tekintetét a kastély egyik pontjára szegezte és az Edith ablaka volt, mely bevolt téve. Tibor, a lovag szokatlan gyorsasággal vágatott, vesztélyt gyanítva. Megérkezvén, lázas izgatottsággal verte le magáról az ut szennyét és futott fel a virágos lépcsőkön.

„Mi léli a grófnőt, hogy nem találtam a kertben, mint máskor? Talán beteg? — kérde a szemközti jövő társalkodónótól.

„A méltóságos kisasszony alszik és szülői átmentek Y. bárókhöz.

Tibor sápadt arczát élénk pir borította el az örömhírre és csendesen belépett Edith szobájába. — Megállott előtte s mint valami szent képre oly áhitattal nézett és bár küzdött legyőzni erős szenvedélyét, — letérdelve átkarolta és csókot lehelt tiszta homlokára, mire Edith felrezent.

„Mily édessé tetted ébredésemet! Azt hittem, hogy ma már nem láthatlak, pedig szerelmed egyetlen zöldelő fája éltem pusztá kertjének. — Szemed világa derültté teszi magányom éjjelét. — Ajkamról leszívod a szenvedés méregeseppjét. — „Elkergeted a fájdalom felhőit gyász aszályakkal, melyek fejünk felett szívárványként terülnek el és hangod mosolyra fakasztja verző szívemet.”

„Mi tette viharossá szíved nyugalmát? — Mi fonyasztotta el vidámságod növényét, melyet sem sugara szememnek, sem könyveid öntözése nem képes virulásra élesztani!”

„Csalódok edesem. — Nem látod mily gondatlan kedélyem, ha szerelmedet élvezem” és e közben kedves vállára omlott.

„Mi a régi pajzán kedved a mostanéhoz képest? Egy kis lanyha s suttogó szellő a pusztai orkánhoz. — egy mécs halvány fénye a nap lángözönéhez képest? Tárd ki titkodat és ne rejtegesd előttem. Ha osztod örömodat, részlelless bánatodban is.”

A grófnő felkocogott és fuldokolva beszélt.

„Ne hagyj el, mert egy intő hang mondja: „Tartsd vissza őt, mert ha elmegy, — szerelmedek csillaga eltűn, mielőtt az ég szürkülni kezdene.”

„A képzeltetés szótját csak aggodalomra ragad el és gyermekes feltevésed hűségem szerelmemről korai fájdalmat szűnnek lekednek, és az emésztő kin halványkát, beteggé festik eszményi arczodat.”

Oh te szenvedő leány ha tudnád, hogy előérzeted beteljesedik.

„Lehet-e megparancsolni a fülémeknek, hogy ne ödvözölje a szép kiletet; — lehet-e az emberi szívben elnyomni a fűző érzelmeket, ha bánat sorvasztja? Kívánhatod, hogy elválásunk ne legyen fájdalmas?”

„Ne sirj szerelmem, mert minden könnyed szűrés csak, mit én okoztam egyedül.”

„Hadd sirjam ki magamat, hiszen a sirás megkönnyíti keservesemet, mint a nap jégvirágok olvadását.”

Tibor felállott és lehorgasztott fővel sétált a szobán keresztül. A nap nyugodni szállt a mélybe és a hold lassan emelkedett az ég hullámzó kebléről, és mintha égi jelenség lett volna kitoróban, oly csendes lett az estmagány.

A bokrok sugdosódtak, a galamb sikoltva búgott, a bagoly fájdalmasan nyöszörgött, míg a hold tüzes golyó alakjában maga után nem vonta aranyos köpenyét és fényárban usztatta a földet. Letekintett a lágy zephir által átölelt rezgő lombokra. — tudta ha fel nem kél, a csilagok nem tündöklének oly szépen, a vándornak útjában nincs égő szöveténeke, a puszták fia nem láthatja kedvenc arczát és a párját vesztett madár sem dalol andaloga.

Az ablak alatt elterülő kertből a kéjelgés álmát kitéhelő jázmin illata töltötte be a szobát.

„Tibor, te búcsút, talán végbúcsút jöttél venni és még mindig hallgatsz? — Ne nyujtsd hosszúra az elválás fájdalmát. Siess mert szülem haza jönnek és sérteni fogják nemes szívedet, mit kin nélkül el nem viselhetnek. — Vedd arcképeimet és a rajta levő tanácsot fogadd, mint vezetőt — tövises pályád útjain.”

Az arcképen a következő szavak voltak: „Keröld a rossz társaságot, mely romlásodnak észrevétlen megteremtője.”

„Elfelejtetem, hogy szülőid részéről keserű megalázás vár és így búcsút sem vehetek tőlek.”

Azzal magához szorította Edithet és esőkkel halmozta el, kinek arca könyvekben fűdött. — Egy kézszorítás s az ifju eltávozott, a grófnő pedig éles síkjával összerokadt.

III.

Az ifjú, Volgyesi Gábor, — a grófi uradalomnál alkalmazott tisztartónak volt a fia.

Tibor gyermek éveiben mindig együtt volt a vele egy idős Edithtel, — együtt úzták a pillangókat, — bejárták a hegyek zugait, — ápolgatták virágaikat és szeretetük egymás iránt meglepő volt. Ha Tibor megbetegedett Edith mellette virasztott, ápolta finom ételeket hozott kastélyukból, — hogy unalmát elűzze, olvasgatott és ha ezért csókot kapott, — óráme nem ismert határt.

Mint minden az idő gyors szárnyain a semmisségbe repül, így e boldog gyermekkorunk napjai is elenyésztek.

Tibor szép ifjúvá fejlődött, a grófnő pedig merevül szolgálhatott egy festő eszményképének megalkotására. De a gyermeki vonzalom nem aludt el, hanem szerelme feljött, Edith szerette, mint csak egy ártatlan szende szív szereti tud. — Tibor elvégezte a gymnasium nyolcz osztályát és orvosi pályára lépett, hogy állást szerevez elveszi Edithet. A szünetre, ha haza jött, sokszor felkereste őt magányában, bár ennek szülei, — látva viszonyuk rohamos és akadálytalan fejlődését — gyakran földig tiporták sértégetéseikkel: de mennél több gát emelkedett szerelmük közt, — annál rendíthetlenebb alapon nyugodott az. A fenti búcsúzás szintén Tibor elutazása előtt történt. Ez volt utolsó elvégezni való és legnehezebb éve.

(Polyt. kov.)

Pattantyúk.

Ismerik egymást.

Holgy (kereskedésből kilépvé): „Ismerni kell ezeket a kereskedőket, 3 frotot leaktudam.”

Kereskedő (a személyzethez): „Ismerni kell az ilyen kundschaftokat, 6 frittal többet kertem.”

I gaza van.

Tanító: „Ez a Laezi olyan számokat ír, hogy még a maeska sem tudja előlvasni.”

Laezi: „Kérem, ha szebb számokat írok, akkor sem tudja a maeska előlvasni.”

Igen egyszerű.

Talma, a híres színész, nagy pazarló volt. Amint egyszer ismét tömörked péczt csupa habaválóásra kidobott, neje keserű szemrehányásokat tett e miatt a többi közt mondván: „Ha már most nekem is oly drága, nagyuri kedvteléseim volnának, hogyha gyémántokat, fogatot kívánnék és” — de egyszerre elhalgatott, felvén, hogy ferjét nagyon felingerli.

Talma azonban egészen liggdant csak ezt válaszával: „Istenem, akkor egyszerűen még több adósságunk volna.” (III. Chr. d. Z.-ből.)

Történelmi naptár.

Decz. 2.

1797. Hermina főgnő, nádor 2. felesége, szül.

1804. I. Napoleon koronázása.

1852. III. Napoleon császár lett.

1805. Austerlitz csata.

Decz. 3.

1757. Rauch szobrász megh.

1870. Belfort bombáztatásának kezdete.

Rövid használat után már nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

K A fogak szépsége **Uj amerikai Glycerin fog-creme** (toronting meggyiszóval)

KALODONT

Sarg F. A. Fia és Társa
es. kir. udvari szállítók
Bécsben.
1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 16—52
Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Gallé Emil gyógyszerárban.

A SOULAG-I APÁTSÁG (Francia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyai

FOGVIZE, FOGPORA ES FOGPASTAJA

2 ARANY ÉREM — BRISZEL 1880. London 1884

A legmagasabb kiünntetésiek
Feltalálástól 1873 az ik éven BOURSAUD PÉTER prior által

„A Főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használatát, naponta néhany eszmét vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvaságát melyeknek fehérséget és szilárságot kölcsönöz, a mennyiben a foglúszó szert és a fogtájás ellen egyedül óvszert képezik.”

„Szolgálatot tesznek tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi és practicus készítményekre figyelmeztetik, melyek a legjobb gyógy-szert és a fogtájás ellen egyedül óvszert képezik.”

A házi megajánlat: 1807 ban 100 & 100. tag. Cím: és legyű Veszprémezők **SEGÜN** 100 & 100. tag. Cím: és legyű Veszprémezők

Kapható minden nagyobb állatszerző. H. szentesiárban és gyógyító kereskedésben.

Vasuti menet-rend érvényes 1889. évi október hó 1-étől.

Budapestről	812. vegyes vonat	802. gyors vonat	814. személy vonat	Eszék	813. vegyes vonat	801. személy vonat	811. vegyes vonat	GYORSVONAT.	506.
Eszék	Indulás	2.40 dél.	8.00 reg.	Indulás	5.12 reg.	4.04 dél.	Budapest	Budapest—Belgrád.	Indulás
Budapest	1.59 reg.		11.16 dél.	Dráva-Szarvas	5.27	4.23	Budapest	Indulás	2.40 dél.
Kiskörös	5.34	6.37 este	2.10 dél.	Dálya	5.43	4.43	Szabadka		6.26 este
Szabadka	6.09	7.01	2.50	Erdőd	6.08	5.24	Uvidék		8.21
Tavankut	6.40	7.20	3.19	Gombos	9.15 reg.	6.24 este	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel
Bajmok	7.25	7.49	4.12	Szonta	9.34	7.21	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel
Nemes-Milities	8.05	8.09	5.09	Prigl. Szt.-Iván	9.54	7.34	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel
Zombor	8.36	8.29	5.35	Zombor	10.49 dél.	8.00	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel
Prigl.-Szt.-Iván	8.55	8.42	5.57	Nemes-Milities	11.13	8.14	Belgrád	Indulás	5.30 reg.
Szonta	8.55	8.42	6.16	Bajmok	12.09 dél	8.49	Uvidék		7.43
Gombos	9.11	8.53		Tavankut	12.32	9.04	Szabadka		9.46
Erdőd	10.40 dél.	9.43		Szabadka	12.55	9.37	Budapest	Erkezés	1.25 dél
Dálya	10.59	9.55		Kiskörös			Budapest	Erkezés	1.25 dél
Dráva-Szarvas	11.50	10.27 éjjel		Budapest	Erkezés	7.30 este	Belgrád	Erkezés	1.25 dél
Eszék	12.21 dél	10.50					Belgrád	Erkezés	1.25 dél

Csatlakozások:

Szabadka-Baja:
Szem.-vonat 2.45 dél. Vegy.-vonat 5.45 reg.
Baja-Szabadka:
Szem.-vonat 10.26 reg. Vegy.-von. 6.20 este.
Szabadka-Uvidék:
Szem.-vonat 1.40 dél. Vegy.-vonat 5.24 reg.
Uvidék-Szabadka:
Szem.-von. 11.16 dél. Vegy.-von. 7.19 este.
Szabadka-Szeged:
Szem.-vonat 2.35 dél. 5.10, 6.32, 7.40 este.